

Artikel i Muskelkraft 1/2006

Fokus på udlandsophold

Eins zwei drei...

Er man stædig nok og tager én udfordring ad gangen, så kan meget lykkes, lyder erfaringen fra Anna le Dous

Tekst og foto: Anna le Dous

Fra min lejlighed på 13. sal i centrum af Tysklands næststørste by nyder jeg synet af solnedgangen over byens tage. "Berliner Tor" hedder den lille gade med de toppede brosten, men tag ikke fejl af det: jeg befinder mig i den nordtyske by, Hamburg! Her skal jeg være som udvekslingsstudent et semester, dvs. fra oktober 2005 til og med marts 2006.

Eins zwei drei... Så er man registreret som bosiddende i en europæisk storby. Fra den ene dag til den anden skal man agere tysker, huske at sige: "Guten Tag", låne en nøgle for at benytte et offentligt handicaptoliet, betale ekspedienten i forretningen med Euro og spise Bratwurst mit Sauerkraut, som om det var en fornøjelse.

Universität Hamburg

Selv om sproget ikke volder de store problemer for en tyskstuderende, kræver det unægtelig en del tilvending at færdes i de nye omgivelser. I en bog på tre-fire hundrede sider finder man samtlige forelæsninger, som udbydes i vintersemesteret på det kæmpemæssige universitet. Hvilke fag skal man vælge...? Hvor mange fag skal man tilmelde sig for at opfylde kravet om at være fuldtidsstuderende som Sokrates-Erasmus student? Hvordan finder man hen til universitetet? Og ikke mindst, hvor parkerer man? Ja, ukendte faktorer er der nok af!

Eins zwei drei... Så sidder man til sin første forelæsning og prøver forgæves at forstå, hvad det hele handler om. Undervisningen foregår på et videnskabeligt højt niveau, som man knap nok havde forstået, hvis professoren havde talt dansk – men at det samtidig er et fremmedsprog, giver sværhedsgraden en ekstra dimension.

Det sociale liv

Ingen venner eller familie i nærheden. Alle kræfter må sættes ind for at oparbejde et nyt netværk.

"Wir gehen auf den Kiez," siger en ung fyr til mig, som jeg møder i kollegiets kælderbar.

"Auf den Kiez?" svarer jeg spørgende.

"Ja, Reeperbahn natürlich!"

Eins zwei drei... Og min nye tyske ven og jeg kører i retningen af Hamburgs mest berømte og berygtede område: bydelen St. Pauli, som er kendt for sexbutikker, men som er meget mere end det. Reeperbahn udgør hjertet af byens natteliv med hyggelige caféer og supermoderne diskoteker. Hvis man kommer lidt omkring og selv tager initiativ til kontakt, skal man nok få nye venskaber, selv om det i starten ikke er let.

Hvorfor tage på udveksling?

Da jeg første gang besøgte det internationale kontor for at få oplysninger om muligheden for et udvekslingsophold, stod det mig klart, at dette var et kæmpe projekt at gå i gang med, og på ingen måde noget man bare lige gør – eins zwei drei...

Det er ikke ualmindeligt, at man tager et semester i udlandet, når man læser BA i Erhvervsprog. Og når man læser tysk, er det selvsagt oplagt, at man vælger at læse i Tyskland. Jeg var træt af studiemiljøet på handelshøjskolen og kan godt lide at rejse – så hvad skulle grunden være til *ikke* at gøre et forsøg på at komme på udveksling? Lige gyldig om det ville lykkes eller ej, så havde jeg intet at miste!

Valg af universitet

Jeg fandt flere byer i Tyskland og Schweiz, som kunne have interesse, hvorefter det internationale kontor sendte en mail til disse partner-universiteter og spurgte, om der var trapper, elevator, et tilgængeligt sted at bo osv. Af de udvalgte universiteter svarede tre-fire positivt på mailen, og så var det op til mig at skrive en ansøgning med prioritering af de byer, jeg søgte.

Erfaringen siger mig, at der findes forskellige opfattelser af, hvad man forstår ved god tilgængelighed for kørestolsbrugere. Mange mennesker tænker ikke over, at et lille trin kan være en kæmpe forhindring. Derfor skal man ikke tro på udsagn fra fremmede, men se forholdene med egne øjne.

Ansøgningsfristen skulle overholdes, og der var ikke tid til at rejse rundt i Europa og undersøge adgangsforhold på universiteterne. Der var ikke andet at gøre end at kaste sig ud i det – vælge ud fra de beskrivelser, der var modtaget via mail. Hamburg og St. Gallen i Schweiz var de to universiteter, jeg ud fra korrespondancen tolkede som de bedst egnede universiteter.

Valget faldt på Hamburg som første prioritet, da jeg af flere grunde så en fordel i, at det ikke var så langt væk – f.eks. sker det mere end én gang i løbet af et halvt år, at el-kørestolen, den dertilhørende oplader, liften til bilen eller andre uundværlige hjælpemidler går i stykker.

Derudover ville det være lettere at skifte hjælper, hvis det skulle blive nødvendigt. Og så var der forhåbningen om, at flere af mine venner hjemmefra ville komme på besøg, hvis det var inden for en forholdsvis kort afstand.

Tjekliste

Et halvt år inden afrejse dumpede et brev ind ad døren. Det var bekræftelsen på optagelse i Hamburg. Med brevet fulgte en lang tjekliste med femten punkter – alt det praktiske, man skulle nå at forberede og arrangere, inden man skulle af sted. Gisp! Og dette var en standardtjekliste til alle ”almindelige” studerende, der uden problemer kan hoppe ind i et tog, bo på et lille kollegieværelse for enden af en lang række trapper, og som ikke er afhængige af et antal hjælpere, hvoraf én altid skal være til rådighed, 24 timer i døgnet.

Med flere siders tilføjelser blev min tjekliste så lang og uoverskuelig, at enhver fornuftig studerende ville have ombestemt sig og være blevet hjemme. Og jeg havde da også af og til mine tvivl – kan det her lykkes? Men hvorfor dog droppe noget uden overhovedet at være kommet i gang...?

Tag over hovedet

Første store udfordring var at finde et sted at bo. Det har altid været mit ønske at bo på kollegium, så nu skulle det være! Jeg ringede og forklarede min situation – at jeg ledte efter en studenterbolig, hvor man kunne komme ind med kørestol. Jeg forklarede, at der altid er en hjælper omkring mig, og at det er skiftende personer, som også skal være på mit værelse om natten. Denne meget enkle beskrivelse af, hvad jeg søgte, fik damen i den anden ende af telefonen til at gå helt i baglås. Hun kunne godt skaffe et kollegieværelse, der var tilgængeligt med kørestol, men hvis man ikke kunne klare sig selv, så var der ikke noget at gøre, for ifølge reglerne må der kun sove en person på hvert værelse. Og en undtagelse kunne der ikke være tale om - regler er til for at overholdes! ”Ordnung muss sein!”

Ind fra sidelinien kom Sebastian, som er Erasmus-koordinator i Hamburg – dvs. en person, som skal sørge for at hjælpe alle udvekslingsstudenter bl.a. med at finde bolig. Han fik at vide, at jeg var blevet bremset i mit forsøg på at finde kollegieværelse, da mine behov er lidt ud over det sædvanlige. I Tyskland har man en slags handicap-legitimationskort, som man ofte bliver spurgt om at vise. På offentlige kontorer er det ikke bevis nok, at man med et synligt handicap møder personligt op siddende i en elektrisk kørestol. Man *skal* have et skriftligt handicapbevis! Respirationscenter Øst måtte kontaktes – de kunne skrive et brev som bevis på, at jeg skal have hjælp dag og nat.

Inden længe ringede Sebastian. Han havde fundet et helt moderne kollegium i byens centrum, hvor der ved betaling af to værelser dvs. dobbeltpris, var mulighed for at få en stor to-værelses lejlighed. Det var et godt tilbud, som jeg accepterede. Alle mine ønsker var blevet opfyldt – det var et kollegium, der kunne blive et hjælperværelse, og der var god plads til at have overnattende gæster.

Det store puslespil

At få en vagtplan med fire-fem ansatte til at gå op, er ikke nemt. Lettere bliver det ikke af, at hjælperne skal køre fem timer med toget for at komme på arbejde. I begyndelsen havde jeg forestillet mig, at de nye hjælpere skulle bo i Tyskland hele perioden. Men Hamburg er ikke længere væk, end at det er muligt for dem at køre frem og tilbage. Betingelserne var, at de kun fik løn for den tid, de reelt var på arbejde, de skulle selv betale deres billet, og ingen måtte forlade Hamburg, før en ny hjælper var ankommet. Om det nøje planlagte system kom til at virke i praksis, var umuligt at sikre sig hjemmefra. Det måtte briste eller bære.

”Das neue Alsterradio” drøner i dette øjeblik ud af højttaleren på min ghettoblaster. Foran mig ligger en tysk opgave, der venter på at blive skrevet færdig. Indtil nu – halvvejs i udvekslingsopholdet – er alt gået bedre, end jeg forinden havde turde håbe på. Tilgængeligheden på handelshøjskolen i Danmark kan ikke måle sig med den på det tyske universitet. Overalt er der elektriske døråbnere, og elevatoren er indrettet, så man kan nå knapperne fra en kørestol. Lejligheden på kollegiet er ligeledes så handicapvenlig, at man ikke kunne ønske sig det bedre.

Togene mellem København og Hamburg, som hjælperne kører frem og tilbage med hver tredje dag, kører som på skinner. Og dejligt er det, at folk, jeg møder, ser mig som værende ”anderledes”, først og fremmest fordi jeg er udlænding og ikke hovedsageligt, fordi jeg har et handicap.

Alt går godt, så længe man ikke tænker over, hvor stor risiko der egentlig er for, at en hjælper ikke når frem til tiden, eller hvad man gør den dag, elevatoren til lejligheden på 13. sal går i stykker.

Når man rejser, kan man ikke gardere sig imod alt. Selv om jeg havde forberedt en del hjemmefra, var der stadigvæk meget, der var uforudsigeligt. Men på nuværende tidspunkt kan jeg kun sige, at jeg er blevet positivt overrasket.

Eins zwei drei... Inden længe viser de første vintergækker sig, og der skal atter pakkes flyttekasser. ”Das neue Alsterradio” bliver igen erstattet af en dansk studievært. åde socialt, kulturelt og fagligt har jeg fået en masse input, som helt sikkert opvejer alle de besværligheder, der har været i forbindelse med forberedelsesfasen. Opholdet har lært mig, at hvis man er stædig nok og tager én udfordring ad gangen, så kan meget lykkes. Det gælder bare om at vove springet.